

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5 Maatregelen die werken

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 Omvang beroepsbevolking (in indexcijfers) in 2020:

$$\text{Arbeidsdeelname} = \frac{\text{Beroepsbevolking in personen}}{\text{Beroepsgeschikte bevolking}} \times 100\%$$

$$73\% = \frac{?}{100} \times 100\%$$

$$\text{Beroepsbevolking} = \frac{100 \times 73}{100} = 73$$

$$\text{Omvang beroepsbevolking in 2040: } 70\% = \frac{?}{94} \times 100\%$$

$$\text{Beroepsbevolking} = \frac{94 \times 70}{100} = 65,8$$

$$\text{Procentuele verandering} = \frac{65,8 - 73}{73} \times 100\% = -9,9\%$$

22 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De dalende arbeidsdeelname in combinatie met een gelijkblijvende beroepsgeschikte bevolking leidt tot een daling van het aanbod van arbeid. Bij een gegeven vraag stijgt het gemiddeld loon (en dus ontstaat er loonkosteninflatie) 1
- Indien de arbeidsproductiviteit niet voldoende stijgt, stijgen de loonkosten per product. Als deze worden doorberekend in de prijs verslechtert de internationale concurrentiepositie 1
- Aangezien dit land een open karakter heeft, zal de verzwakking van de internationale concurrentiepositie leiden tot een dalende export en daardoor een negatief effect hebben op de groei van het bbp 1

23 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door het hogere loon kunnen de oudere hoogopgeleiden besluiten om het hogere loon in te ruilen voor meer vrije tijd. Door deze substitutie zal het aantal aangeboden uren dalen 1
- Hoger opgeleiden zullen een hoger pensioen opbouwen / meer sparen en daardoor een prikkel hebben om eerder te stoppen met werken, waardoor het aanbod van arbeid daalt 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De maatregel leidt er toe dat jongeren een prikkel hebben om eerder voor arbeid te kiezen (sneller af te studeren) omdat zij dan eerder met pensioen kunnen, waardoor de arbeidsdeelname zal toenemen 1
- Het flexibel maken van de pensioenleeftijd zorgt er voor dat ouderen niet voor hun 45 arbeidsjaren kunnen kiezen voor pensionering waardoor zij langer blijven deelnemen op de arbeidsmarkt 1

25 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Doordat hoogopgeleiden eerder gaan werken (jongeren) of langer blijven werken (ouderen) zal er meer premie betaald worden waardoor de betaalbaarheid (werking) van het pensioenstelsel verbetert 1
- Jongeren kunnen een prikkel krijgen om geen vervolgopleiding te doen / om eerder te gaan werken / ouderen die minder productief zijn kunnen langer doorwerken. Hierdoor zal de gemiddelde arbeidsproductiviteit in het land kunnen dalen 1